

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 24. decembra 1903.

Štev. 52.

Vabilo k naročbi.

Kdor le količkaj zasleduje javno življenje, spoznati mora, kako važni so zlasti v naših razburkanih časih dobri časniki, ki se vojskujejo zoper mnoge laži, katere trosijo nasprotniki naše cerkve in našega národa vedno bolj drzno med ljudstvo, — se neustrašeno potegujejo za resnico in ljudstva teptane pravice! — Pri nas na slovenskem Koroškem liberalni nemškutarski nasprotniki, katerim so na razpolago mnogi pripomočki, ljudstvu na vse mogoče načine vsiljujejo liberalne nemške časnike in žalostno, slovenski pisano pokveko „Štajerca“. S tem hočejo Slovincem, zlasti slovenskemu kmetu, vzeti stari svetinji, kateri spoštovati so nas učili predniki naši, vero in pa národnost!

Da krivi nauki, ki se po nasprotnikih trosijo med ljudstvo, Slovincem ne prinesó sreče in boljših dnij, to nas uči vsakdanja skušnja. Zoper sovražno rovanje proti nam pa se moramo braniti z razširjanjem dobrih časnikov! Zato ob bližajočem se novem letu pozivljamo vse svoje rojake, vse, ki so si še ohranili le nekoliko ljubezni do slovenskega národa, do mile domače govorice: **Razširjajte in podpirajte „Mir“!** Pridobivajte „Mir“-u novih odjemalcev, naročnikov ter bralcev; marljivo mu dopisujte, privabite mu vedno več novih prijateljev in podpornikov, zahtevajte „Mir“ po gostilnah, kamor zahajate! Če v tem oziru vsakdo stori svojo dolžnost, mora se utrditi moč dobrih, omejiti vpliv slabih časnikov!

Naročnina, ki stane za celo leto **4 krone**, za pol leta **2 kroni**, naj se blagovoli pošiljati naprej. Pri naročilih naj se nanašajo, je li kdo star ali nov naročnik.

Na delo torej znova, vedno zvesti geslu: Vse za vero, dom in cesarja!

Uredništvo in upravništvo „Mir“-a.

Slovenska zmaga v Št. Petru pri Velikovu.

Iz Št. Petra se nam piše: Od 1. 1894, odkar se je velika vovberska občina razdelila in je postal Št. Peter samostalna občina, so imeli pri nas, dasi je naš Št. Peter poprej vedno veljal za slovensko trdnjavo, vedno liberalni nemškutarji občinske vajeti v rokah. Krivo je bilo temu pomanjkanje pravega vodstva. Tako se je nemškonacionalni deteljici pri sv. Neži še pri vsaki volitvi posrečilo večino za sebe pridobiti. Ali nevolja zoper nasprotnike je med našimi kmeti čedalje bolj rastla, in ko smo pri lanskih deželnozborskih volitvah pri nas zmagali, sklenili smo, da stopimo pri prihodnji občinski volitvi odločno v volilno borbo. Poleg tega smo dobili letos v osebi novega č. g. župnika Franca Rozmana izvrstnega dušnega pastirja in vzornega slovenskega rodoljuba, ki se je z veliko požrtvovalnostjo lotil organizacije naše stranke. Občinska volitev se je napovedala za dan 17. grudna t. l. Ali, dasi smo se marljivo na volitev pripravljali, vendar pravega upanja do zmage se nismo upali gojiti, sosebno ker je dosedanji nasprotni odbor določil, da se ima volitev vršiti ne tukaj v Št. Petru, kjer je občinska pisarna, ampak ob meji občine v Prešernikovi gostilni ob Ruški cesti, z očitnim namenom, da bi imeli volilci od Sv. Neže in Št. Jakoba, ki so skoraj vsi nasprotniki, prav blizu k volitvi, našinci pa predalet. Ali v kljub temu liberalnemu nagajanju in v kljub skrajno slabim potom so prišli naši kmetje v polnem številu na volišče in so volili s tako vzorno složnostjo, da je naša slovenska stranka

prvokrat in nad vse sijajno zmagala v tretjem in drugem razredu. Naj številke pojasné krasni vspeh volitve.

V tretjem razredu so bili odbornikom izvoljeni našinci: Jurij Rutar, p. d. Klemen, s 66, Jožef Hudec, p. d. Lenart, s 65, Primož Kumer, p. d. Mačedolnik, z 65 in Janez Karpf, p. d. Kajžlar, z 65 glasovi, namestnika pa sta postala našinca Jožef Miklav, p. d. Červav, z 62 in Boštjan Karpf, p. d. Pušnik, z 61 glasovi. Nasprotniki so dobili v tem razredu celih — 17 glasov! V drugem razredu je bila udeležba ogromna, zakaj od 33 volilcev je prišlo 29 na volišče. Tudi v tem razredu smo sijajno zmagali. Izvoljeni so bili odbornikom našinci: Flor. Karner, p. d. Šulu, Valentin Rutar, p. d. Enci, Karol Marko, p. d. Priž in Lov. Slamanik, p. d. Žert, vsak z 18 glasovi, namestnika pa sta postala našinca Matija Jelen, p. d. Štefan, z 19 in Franc Müller, p. d. Gros, z 29 glasovi. Nasprotniki so dobili samo 11 glasov. Za prvi razred, ker so to pot, ker sta prišla v tem razredu v volilni zapisnik dva Helldorfova uradnika, ki zdaj na gradu Zeleniku v naši občini stanujeta, imeli veliko večino, se nismo potrudili. Tako so v tem razredu brez borbe bili izvoljeni odbornikom nasprotniki: Jožef Papič, p. d. Lindenwirt, z 9, Jakob Fritz, p. d. Valente, Fric Poganč p. d. Blažej, in doktor Julij Antošč, Helldorfov oskrbnik, vsak z 8 glasovi. Prvi trije niso pravi, ampak le gosposki kmetje, tudi niso tukaj doma, ampak so svoje kmetije le kupili, oziroma podedovali. Tudi namestnikoma sta bila izvoljena, najbrže, ker noben od naših kmetov se nasprotniku ne dozdeva več zanesljiva dva tučca: Helldorfov borštni pristav Ferdinand Loidl in Jožef Nagele, p. d. Sternwirt v Velikovu, vsak z 8 glasovi. Kakor sem zdaj še le zvedel, sta pa Helldorfova uradnika po krivici prišla v prvi razred, v katerega ne spada, ker nista semkaj pristojna. Tako znamo prihodnjikrat še v tem razredu zmagati.

Po dobljeni zmagi zavladalo je med našimi kmeti nepopisno veselje, nasprotniki so bili kar poparjeni. Videvši našo ogromno večino postopali so voditelji nasprotnikov kar po lopi in skušali v odločilnem drugem razredu katerega od naših volilcev za sebe pridobiti. Ali njihov trud je bil zaman, našinci so stali trdni kakor skala. Jeden od nasprotnih kolovodij od sv. Neže je tužno vzkliknil: „Zakaj smo bili tako leni in nismo se bolj potrudili!“ Nekaj veselja so nasprotniki vendar še imeli, ker so zmagali še v prvem razredu. Ko je bil tedaj izid volitve v prvem razredu razglašen, so dali navzoči nasprotniki svojemu potrtemu sredu duška s „heil“-klici. Mi smo njim radi to veselje privoščili, saj je bila to labudova pesem naših liberalcev. Tako kaže zdaj Št. Peter zopet pravo svoje lice, kot krščanska in slovenska trdnjava. Županom bo najbrže izvoljen vzorni slovenski kmet Jurij Rutar p. d. Klemen v Ribnici. Vsem našim vrlim kmetom, ki so po svoji obilni udeležbi in vzorni slogi tako lepo zmago pridobili, se presrečno zahvaljujemo in jim kličemo: Bog jih živi!

Občinska volitev v Velikovu.

(Dopis iz Velikovca.)

Prepomeljiva je bila volitev, ki se je tukaj dné 1. t. m. vršila. Že skoz dve dóbi so zmagali nemški nacionalci pri občinskih volitvah brez vsega odpora in lani je bil župan Pinterič tukaj celo soglasno voljen deželnim poslancem za Podjunsko mestno skupino. Dozdevalo se je, da je nemškim nacionalcem za nepregledno vrsto let vlada v naši občini zagotovljena. Za časa šestletnega svojega vladanja pa so nemški nacionalci napravili mnogo podjetij, ki so stala zelo veliko svóto denarja, tako velikansko poslopje za meščansko šolo, drugi vodovod, velikansko mestno klavnico, ki je stala 32.000 kron, nato so vpeljali električno razsvetljavo in konečno so na Rudolfsjevo hišo postavili drugo nadstropje. Priznati se mora, da so dobili za razne te naprave veliko podpore od dežele, od tukajšnje mestne hranilnice in konečno zadnje dni tudi od

vlade 5000 kron subvencije za mestni vodovod. Ali vsejedno so morale stati vse te nove naprave ogromno denarja, tako je bilo naravno, da se je ljudstva, dasi se v kljub takim velikim investijam občinske priklade niso povišale, polastila skrb in bojazen, da bi kdaj vsled tega le utegnile občinske priklade poskočiti. Poleg tega so postopali nemški nacionalci v národnih rečeh prenapeto, tako da so se zavedni Slovinci začeli mestnih obrtnikov ogibati, kar so sosebno manjši obrtniki bolj občutili. V takih razmerah se je ob vseh Svetih razglasila letošnja občinska volitev. Začetkom je bilo še mirno; splošno se je sodilo, da bo tudi letošnja občinska volitev celo mirno se vršila, ker z gospodarstvom nemških nacionalcev nezadovoljni mestjani niso imeli pravega voditelja. Vsa se je zbal zamere. Nemški nacionalci so zdaj postavili kandidate za novi občinski odbor in sicer samo „stramm“-Nemce, vse prejšnje, ki so le nekoliko še imeli slovenskega národnega čuvstva, so izbacnili. Zdaj skliče načelnik meščanske zadruge, klobučar Bürger, za dan 21. listopada t. l. volilni shod v Ortnerjevo pivovarno. Zbralo se je jako veliko, približno 120 volilcev. Tukaj se je kmalu pokazala velika nezadovoljnost obrtnikov zoper to, ker so nemško-nacionalci v tretjem razredu postavili kandidatom zdravnik doktorja Zycha, ki spada le v prvi razred. V imenu obrtnikov prosi za besedo kolarski mojster Jurij Čarf in pojasni v dve uri trajajočem izvrstnem govoru pritožbe nezadovoljnega meščanstva. Govornik kaže na velike svóte denarja, katere so se potrosile na razne stavbe, Kustov mlin se je po nepotrebnem kupil; zahteva odpravo tarifa jedne krone za ogledovanje prascev, ki se na tržišče dovažajo, češ, vsled te naredbe sčasoma kmetje nobenih zaklanjih prascev ne bodo več na trg pripeljali, ampak jih bodo raje g. Leitgebu v Sinčivasi prodali in mesto bo s tem zelo oškodovano. Dalje tirja, da se zasebnikom v zimskih mesecih dovoli, da smejo, ako plačajo klavni tarif, svoje prasce doma klati in jim ni treba jih v mestno klavnico v Mlinarski graben h klanju voziti. Potem zahteva, da mestni oskrbnik bolj skrbi za snaženje mestnih kanalov, ki so čestokrat zamašeni, v Št. Rupertu naj se napravi še drugi javni studenec, ljudski vrt „Bürgerlust“ naj se ne oddaja samo za nemško-nacionalne veselice. Sploh povdarja g. Čarf, naj skrbijo mestni očetje za večji promet, da bodo mogli mali obrtniki živeti, oestro biča prenapeto mišljenje nemških nacionalcev, ki slavijo Bismarka, največjega sovražnika naše Avstrije. Vtis tega govora je bil velikanski. Ogromna večina zborovalcev je neprestano ploskala izvajanjem g. Čarfa in pozdravljala ga kot svojega voditelja, nemško-nacionalni kolovodje dr. Zych, meščanske šole ravnatelj Bohrer in učitelj Scheicher so bili kar poparjeni. Konečno umakne dr. Zych svojo kandidato iz tretjega razreda. Vsled celo nepričakovanega izida tega shoda polastil se je nemško-nacionalcev velikanski strah. Stranka malih obrtnikov je navdušena po vspehu na tem shodu, sosebno tudi radi tega, ker so nemški nacionalci kandidato dr. Zycha v tretjem razredu vzdržavali, postavila lastne kandidate in začela energično delati za volitev. Nastalo je v našem mestu volilno gibanje, kakoršnega tukaj še ni bilo. Nemški nacionalci so delali takorekoč noč in dan in pritiskali na odvisne volilce na nečuvni način. V dokaz, kako splošna je bila nevolja ljudstva zoper vladajočo klico, naj služi to dejstvo, da so volilke kar same ob sebi pošiljale g. Čarfu pooblastila. Stranka malih obrtnikov je v teku dobrih osem dni izvršila velikansko delo, nabrala je 80 pooblastil. Prišel je dan volitve. V volilni sobi vladala je velikanska gnječa, tako ogromne udeležbe še pri nobeni občinski volitvi ni bilo. Tako se je udeležilo v tretjem razredu od 283 volilcev 226, v drugem razredu je od 42 volilcev volilo 37, v prvem razredu od 59 volilcev pa 46. Zmagali so v vseh treh razredih nemški nacionalni kandidati in sicer v tretjem s 140, v drugem z 28, in v prvem razredu z 44 glasovi. Kandidati malih obrtnikov, koje so tvorili mestjani brez razlike národnosti in mišljenja in h kateri so tudi pri-

tisnili na pomoč slovenski okoliški kmetje v polnem številu, namreč obrtniki Čarf, Verničnik, Paternos, Jamnik, Volavčnik, trgovci Kariž in kmet Novak, so v tretjem razredu dosegli 79 do 88 glasov, le klobučar Bürger, ki je dobil glasove obeh strank, je zmagal z 224 glasovi. Vzroki propada malih obrtnikov so jasni.

Začeli so z organizacijo vse prepozno, tako da so čas za reklamacije popolnoma zamudili, v pogled v volilni zapisnik so jim pa na občini zabranili, da si čas še ni bil potekel. Tako, ker niso vedeli, ali so vsi volilci vpisani v zapisnik volilcev ali ne, so kar po naključju delali. Ljudstvo tako nagle spremembe še ni bilo navajeno, strah pred mogotci na rotovžu je vključil tajnosti volitve marsikaterega, ki je sicer soglašal z novo stranko, silil v tabor nemških nacionalcev. Strah pred vladajočo stranko je bil sploh tako velik, da več somišljenikov g. Čarfa, ko so prišli v volilno sobo in videli v komisiji sedeče nemško-nacionalne voditelje, ni upalo s pooblastili voliti. Tako je več pooblastil šlo v zgubo, mnogo jih je bilo zavrženih, sploh je nekaj volilcev tudi volitev zamudilo, ker je občinski urad časa volitve, ki je prej bil določen za tretji razred na čas od devete do dvanajste ure dopoldne, skrajšali samo na jedno uro. Le tako se dá razlagati, da je stranka malih obrtnikov, da si je imela simpatije večine prebivalstva na svoji strani, v tretjem razredu za primeroma veliko glasov propadla. Ravno tudi radi pomanjkanja prave organizacije je dosegla ta stranka v drugem razredu samo 11 glasov, v prvem razredu pa imajo itak uradniki in učitelji ogromno večino. Nemški nacionalci si bodo zapomnili to pomenljivo volitev, ki je postala za nje pravi sodni dan. Volitev jih je stala ogromnega napora in zahtevala tudi velikih denarnih žrtev. Tako so menda samo za običajni golaž in pivo pri Kolorosu plačali 72 goldinarjev. Zoper male obrtnike, posebno zoper njihove voditelje, proglasili so bojkot in ga kar začeli izvrševati. Tako je n. pr. stari g. Pinterič, županov oče, g. Čarfu kar odpovedal delo, ravno tako g. Karižu zaslužek pri vzajemni zavarovalnici. Napravili so tudi, kar kaže nemško-nacionalno omiko posebno v lepi luči, zvečer v spremstvu ciganske godbe po gosje korakajoči po mestu bakljado in gospodu Čarfu priredili mačjarado. Ali se pa nemški nacionalci veselijo svoje zmage? Nikakor ne; z veliko skrbjo gledajo v prihodnost, kakor to sam priznava tukajšnji dopisnik celovških „Frei Stimmen“. Posebno se bojé slovenskih okoliških kmetov, ker so pri vsaki volitvi jim nasproti, in dopisnik „Freie Stimmen“ naravnost nasvetuje, naj se slovenska okolica odloči od mestne občine in se napravi za okolico samostojna občina. Šent-Rupertski kmetje bodo gotovo tega le veselili in izpolnili se jim bode dolgoletna želja. Tako se je končala pomenljiva letošnja naša občinska volitev. Nemškim nacionalcem, ki so se v svoji ošabnosti vmešavali v vse politične volitve v slovenskih okoliških občinah, nastalo je v njihovi lastni trdnjavi zelo nevarno nasprotstvo v stranki malih obrtnikov, ki bodo znali storjene napake popraviti, pri prihodnji volitvi gotovo zmagali. Nemško-nacionalci nimajo tukaj več večine ljudstva za seboj, in to je glavni pomen ove jako viharne volitve. Voditelji nove stranke morajo zdaj trpeti, ker so se potegnili za blagor občine. Dolžnost je tedaj vseh poštenomislečih mestjanov, da jih ne zapustijo, slovenskim kmetom v naši okolici pa priporočamo, da podpirajo posebno g. kolarskega mojstra Čarfa z naročili, Šent-Rupertčani pa naj podpirajo Karižovo trgovino.

„Pa nemški volijo!“

Stara resnica sicer, da kdor ima škodo, temu ne manjka zasmehovalcev, a drznosti poslanca g. dr. Lemischa pa vendar ne bode lahko najti para! Slovenci, ali ste čitali v zadnjem „Miru“, kaj je ta, od Slovencev izvoljeni poslanec, zaklical v državnem zboru, ko se je g. dr. Ferjančič pritoževal radi krivice, ki se nam godi pri sodnijah?! — Ko je dr. Ferjančič rekel: „V Velikovcu, v okraju, ki celó po koroškem ljudskem štetju izkazuje tri četrtine slovenskega ljudstva... tukaj je zaklical vmes dr. Lemisch: ki pa nemški volijo! — Slovenci, ali ne čutite vse zbadljive ironije, ali ne čutite zaničevalno zasmehovanje tega medklica! Glejte tukaj plačilo dr. Lemischa onim Slovincem, ki so ga volili za poslanca: sedaj se norčuje iz njih in je zasmehuje, kakor le more zasmehovati ohola prevzetnost nemčurska tlačnega Slovenca. Kaj bote vi zagovarjali Slovence, hotel je dr. Lemisch reči dr. Ferjančiču, in kaj se bote vi potegovali za njihove pravice; saj ti Slovenci sami nočejo nobenih pravic, kajti volili so za poslanca mene, o katerem vejo, da sem njihov nasprotnik. Ko bi se imeli za Slovence, in ko bi hoteli biti Slovenci, bi volili za svojega poslanca Slovenca, ne pa mene Nemca! — Slovenci! zapomnite si to — in če ob času volitev zopet pride k vam kakšen dr. Lemisch, da naj ga volite, povejte mu: le enkrat smo se

pusili zasmehovati, v drugič tega ne storimo! — Slovenci, skoraj v vseh občinah so sedaj volitve! Bodite možje! Proč iz vseh naših občinskih zastopov z nemčurji. Kakor dr. Lemisch, tako so vsi nemčurji naši nasprotniki! Ob volitvah se vam sladkajo, — ko so pa izvoljeni, se vam rogajo in vas zasmehujejo! M. R.

Naš boj.

Ugledni dunajski list „Information“ izjavlja, da so sedanji jezikovni boj na Koroškem izzvali Nemci, ker so kar čez noč razveljavili prakso (običaj), veljavno do tedaj in izvrševano brez vsacega prigovora, in se postavili v navskrižje z obstoječimi zakoni in celo državnimi temeljnimi zakoni. Ali umevno je to, ker živimo — v Avstriji. Bolj in bolj se utrja mnenje, da gospod Körber le navidezno vodi krmilo države, v resnici pa jo vodi nemška ljudska stranka. A ravno tej stranki so zvesti pristaši malone vsi sodni uradniki na Koroškem! Vrh tega so isti tudi pod pritiskom graškega višjega deželnega sodišča. Tako je razrešena uganjka jezikovnega razpora na Koroškem. — Tu gre Nemcem za delno uresničenje njihovega znanega binokostnega programa. Gospod pravosodni minister se sicer — tako nadaljuje „Information“ — ne more oficijelno udeleževati tega herostratičnega dela: ali sodeluje vendar, ker dopušča svojim uradnikom, da delajo vse, kar zahtevajo nemški radikali. Še ni pogašen ogenj na severu države, a že se odpira — po zaslugi avstrijske politike — nov jezikovni vulkan na jugu. „Ali najde dr. Körber toliko poguma, da pogasi ogenj prej, nego bo — prepozno? Mi želimo tega, ali dvomimo!“

Svoje posebne „zasluge“ za žalostne razmere pri koroških sodiščih ima gotovo grof Gleispach v Gradcu. O njem se piše: Najizdatneje je gotovo, ako pobijaš postopanje koga z njega lastnimi besedami. Sedanji predsednik višjega deželnega sodišča v Gradcu in nekdanji minister za pravosodje, grof Gleispach, je že od nekdanj znan kakor posebne vrste „prijatelj“ nam Slovincem. A neizmerne, žalostne slave si je nabral kakor, tako se misli v obče, resnični glavni provzročitelj škandaloznih dogodkov na koroških sodiščih. Niti pravice v sodni dvorani naj bi Slovenec ne smel iskati v svojem jeziku...! Tako so jeli postopati na koroških sodiščih in to, kakor so govorili sami, po višjem ukazu! In vsakdo je hitro mislil na grofa Gleispacha!

No, kakor udarec s pestjo po ustih mora občutiti grof Gleispach, ko mu „Südsteierische Presse“ oživlja spomin na njega lastne besede, ki jih je govoril mož v državnem zboru kakor minister za pravosodje dné 20. marca l. 1896. in ki se glasé: „Jaz obžalujem vsakogar, ki nima toplega srca do národa, iz katerega je izišel, in do svojega materinskega jezika.“

Grof Gleispach obžaluje take nizke, prazne duše! Ali pri vsem tem je bil vrli dr. Brejc, ker je pokazal toplo srce za svoj rod in svoj jezik ter ob enem izvršil svojo stanovsko dolžnost, označen za grdega „agitatorja“ — in sicer tako imenovan od njega, ki dobiva svoje informacije in poročila od — grofa Gleispacha, ki pošilja na Koroško svoje „višje ukaze“, ki so v tako kričočem nasprotju z gori navedenimi besedami istega Gleispacha.

Grof Gleispach sicer obžaluje vsakogar, ki nima toplega srca za svoj národ, kar ga pa ne ovira, da ne bi proti onim, ki nimajo toplega srca za národ (če ni ta slučaj nemški), pošiljal svojih „višjih ukazov“. Gospoda je pač vedno enaka! Zase hočejo vse pravice, drugim kažejo — pest.

Naše posojilnice.

Ravnokar je izdala Celjska „Zveza“ posojilnično letno poročilo za l. 1902. Z velikim zadovoljenjem in veseljem vidimo tam številke naših rastočih posojilnic, takorekoč edinega upanja bodi si našega narodnega obstanka, bodisi vsakterega gospodarskega in obče političnega napredka. Evo nekaj števil o naših posojilnicah!

Posojilnice so imele

1. prometa:

1. Celovec 536.000 K, 2. Velikovec 510.000 K, 3. Glinje 337.000 K, 4. Spodnji Dravograd 322.000 K, 5. Bekštanj 292.000 K, 6. Zilska Bistrica 281.000 K, 7. Sinčavas 272.000 K, 8. Sv. Jakob v Rožu 259.000 K, 9. Prevalje 259.000 K, 10. Djekše 212.000 K, 11. Št. Štefan na Zili 198.000 K, 12. Črna 196.000 K, 13. Šmihel pri Pliberku 194.000 K, 14. Kleče 177.000 K, 15. Št. Janž v Rožu 175.000 K, 16. Št. Lenart 136.000 K, 17. Suha 123.000 K, 18. Železna Kapla 105.000 K, 19. Tinje 63.000 K, 20. Slov. Plajberg 22.000 K. — Vkup 4.677.000 K.

V tem računu ni še prometa posojilnice v: Št. Juriju na Zili, Marija na Zili, Žabnice, Globasnice, Hodiše, Kazaze in Škofiče.

Torej posojilnice imajo

2. danih posojil (stanje).

1. Celovec 560.000 K, 2. Sv. Jakob 370.000 K, 3. Sinčavas 317.000 K, 4. Spodnji Dravograd 313.000 K, 5. Glinje 288.000 K, 6. Šmihel 285.000 K, 7. Velikovec 245.000 K, 8. Bekštanj 244.000 K, 9. Št. Janž 232.000 K, 10. Prevalje 194.000 K, 11. Bistrica Zilska 160.000 K, 12. Kleče 156.000 K, 13. Djekše 123.000 K, 14. Sv. Štefan 116.000 K, 15. Suha 105.000 K, 16. Sv. Lenart 72.000 K, 17. Črna 68.000 K, 18. Tinje 51.000 K, 19. Kapla 50.000 K, 20. Slov. Plajberg 6.000 K. — Vkup 3.964.000 K.

3. Vloge.

1. Celovec 134.000 K, 2. Velikovec 130.000 K, 3. Bistrica 89.000 K, 4. Spodnji Dravograd 86.000 K, 5. Glinje 80.000 K, 6. Sinčavas 76.000 K, 7. Prevalje 74.000 K, 8. Št. Štefan 58.000 K, 9. Šmihel 57.000 K, 10. Št. Jakob 51.000 K, 11. Šent-Janž 45.000 K, 12. Djekše 44.000 K, 13. Črna 42.000 K, 14. Bekštanj 41.000 K, 15. Št. Lenart 37.000 K, 16. Kleče 31.000 K, 17. Kapla 30.000 K, 18. Suha 23.000 K, 19. Tinje 17.000 K, 20. Plajberg 4.000 K, vplačanih vkup 1.155.000 K, izplačanih je bilo vlog 950.000 K.

4. Posojil.

1. Bekštanj 83.900 K, 2. Celovec 83.200 K, 3. Velikovec 71.000 K, 4. Kleče 51.000 K, 5. Šmihel 50.600 K, 6. Spodnji Dravograd 50.500 K, 7. Glinje 47.000 K, 8. Št. Janž 45.000 K, 9. Sinčavas 40.000 K, 10. Bistrica Zilska 35.000 K, 11. Kapla 31.000 K, 12. Suha 29.000 K, 12. Prevalje 26.600 K, 14. Št. Štefan 26.500 K, 15. Št. Jakob 26.200 K, 16. Št. Lenart 17.000 K, 17. Djekše 13.000 K, 18. Tinje 8000 K, 19. Črna 4000 K, 20. Plajberg 350 K, danih posojil vkup 743.000 K, vrnjenih posojil vkup 494.000 K.

5. Rezervnih zakladov imajo:

1. Št. Jakob 29.000 K, 2. Spodnji Dravograd 17.000 K, 3. Šmihel 17.400 K, 4. Celovec 15.400 K, 5. Prevalje 15.000 K, 6. Sinčavas 13.700 K, 7. Bekštanj 13.300 K, 8. Velikovec 13.300 K, 9. Glinje 10.000 K, 10. Št. Janž 6000 K, 11. Bistrica Zilska 5000 K, 12. Št. Štefan 4000 K, 13. Črna 3600 K, 14. Suha 3400 K, 15. Št. Lenart 2800 K, 16. Tinje 2400 K, 17. Kleče 2100 K, 18. Plajberg 1400 K, 19. Djekše 400 K, 20. Kapla 300 K. Vse vkup 178.000 K.

Razvoj.

Bilo je leta	stanje posojil	rezervnih fondov
1902.	3.964.000 K	178.000 K
1901.	3.658.000 "	165.000 "
1900.	3.447.000 "	148.000 "
1899.	3.182.000 "	129.000 "
1898.	2.939.000 "	108.000 "

Te številke na sebi ne bi ime bogsivé kakega pomena, da pa ga imajo v naših razmerah. 6824 dolžnikov imajo naše posojilnice! Ne veselimo se, da je toliko število posestnikov (vsaj večinoma) našlo kredita v naših zavodih. Vpliv teh števil se zdaj še ne dá ceniti.

Posojilnice še niso tako stare, da bi ljudstvo zadosti bilo spoznalo njihovi pomen, a od leta do leta se jih bo bolj zavedalo, in dobilo bo tisto zvest, ki jo vsakemu daje denarna moč!

Čistega dobička je bilo:

leta	1902.	1901.	1900.	1899.	1898.
	19.400 K.	22.900 "	21.500 "	19.000 "	23.000 "

Ta dobiček se nabira po požrtvovalnosti odborov, ki delajo brezplačno ali vsaj za tako male odškodnine, da posojilnice z režijo niso obtežene. Tukaj se nabira **narodni zaklad!** Pazimo nanj in spominjajmo se, koliko žuljev in koliko skrbi je v teh številkah prikritih! Ta denar donašali so nam naši kmetje, in sicer najbolj revni kmetje. Zato ga je treba previdno obračati ljudem v prid, da ne bo mrtev kapital, ki ne pomaga nikomur.

Dopisi.

Škofiče ob vrbskem jezeru. (Naš skrbni oče Mak Nevin.) Da je pri občinskih volitvah v Škofičah v vseh razredih zmagala slovenska stranka je znano. Ravno tako je tudi znano, kako se je vrezal pri teh volitvah Mak Nevin, in da se je zavoljo njegovega nepostavnega postopanja volitev v prvem razredu na ukaz deželne vlade morala še enkrat vršiti. Novoizvoljeni odbor je v svoji prvi seji izvolil med drugimi tudi logovaškega g. župnika in tukajšnjega soprovizorja Štefana Singer v krajni šolski svet. Slednji pa ga je izvolil pri svoji seji načelnikom krajnega šolskega sveta. Kakor hitro pa g. okrajni glavar Mak Nevin o tem zve, razveljavi volitev z odlokom od dné 13. sept. 1903, št. 3138, sklicevaje se na to, da župnik nima v škofiški občini domovinske pravice — „kein Angehöriger der Gemeinde“. Mislimo, da se je gosp. Mak Nevin s

tem odlokom zopet malo vrezal. A o tem poročamo pozneje, ker priziva zoper ta odlok vlada še ni rešila, čeravno je od tega časa že več kakor četrt leta minulo. Pretekli teden pa dobi g. župnik od okrajnega šolskega sveta sledeče uradno pismo: „Ex offo: št. 4213. Na preč. g. Štef. Singer, župnik in načelnik krajnega šolskega sveta v Škofičah! Ker krajni šolski svet, za katerega delovanje ste Vi v smislu §§ 4. in 6. šolske postave od dné 11. februvarja 1873, d. z. l. št. 22, nasproti šolskim oblastvom odgovorni, do danes šolskega popisovanja ni doposlal, ste Vi kaznovani z globo 10 kron, katere morate tukaj v 14 dneh vplačati. Če šolsko popisovanje do 20. t. m. še ne dojde, zapadete zopet kazni 20 kron. C. kr. okrajni šolski svet v Celovcu, dne 9. decembra 1903. Mak Nevin.“ Okrajni glavar Mak Nevin se že sam ne spozna več pri svojih odlokih. Če velja prvi, potem župnik in načelnik krajnega šolskega sveta torej tudi ne more biti odgovoren za poslovanje; kako ga more tedaj okr. šolski svet kaznovati? Če pa velja drugi odlok, v katerem se župniku kot načelniku preti s kaznijo, da je res načelnik, kje pa je potem ostala rešitev priziva na deželno vlado? Dokler ta ne priroma skoz Mak Nevinove roke v Škofiče, tako dolgo gosp. okrajni glavar ne dobi niti vinarja, naj citira paragrafe, katere hoče, in napoveduje kazen kakoršno hoče. Vrh tega bi si g. Mak Nevin svoje s kaznijo preteče pismo lahko prihranil, ker 9. decembra je gotovo že tudi škofijsko šolsko popisovanje moral po pošti sprejeti. — A to je mogoče, da ga je jeza, ki jo ima do Slovencev, osepila, da popisa ni videl! (Opomba: Došel je zadnje dni še en odlok Mak Nevinov, katerega osvetlimo prihodnjič!)

St. Janž v Rožni dolini. Za načelnika naše posojilnice je namesto umrlega g. Martina Štiha izvoljen g. Mat. Krasnik p. d. Blatnik v St. Janžu.

St. Jakob v Rožu. (Naša hranilnica in posojilnica) je imela v minulem 31. upravnem letu 171.567 K prejemkov in 164.292 K izdatkov, vkup denarnega prometa 335.860 K. Novih hranilnih knjižic je posojilnica izdala 108, uničila 47; še veljavnih knjižic je 1399 za 413.473 K 85 vinarjev, in povprečna vloga 295 K 54 vinarjev. Med letom je pristopilo 26 zadrušnikov z 26 deleži, izstopilo je 15 zadrušnikov z 15 deleži, ostalo je 949 zadrušnikov z 949 deleži. Dolžnikov je 949, ki dolgujejo skupaj 360.945 K 09 vin. Posojilnica je član „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“, katera je zadnjo revizijo izvršila pri sestavljanju računskega zaključka meseca septembra 1903. — Čistega dobička je bilo 1065 K in je dovolil občni zbor sledeče podpore: St. Jakobski požarni brambi 100 K. Podgorski požarni brambi 50 K. Družbi sv. Cirila in Metoda 100 K. Učiteljskemu domu 100 K. Podpora dekletom v „Národní šoli“ v Šent-Rupertu 160 K. „Národní šoli“ v St. Rupertu za božičnico 50 K. — Posebna rezerva je narastla na 15.499 K, splošna pa na 13.538 K.

Galicija. (Volitev.) Dne 15. t. m. se je vršila pri nas občinska volitev; v III. razredu je bilo oddanih 77 glasov in so bili izvoljeni za odbornike z 51 glasovi: Šimen Rožar v Galiciji, Val. Merlič, Janez Golob v Encljivasi, Jožef Vedenik v Apačah in za namestnika: Peter Košar ter Šim. Jernej; v II. razredu je bilo oddanih od 45 glasov 22, vsled katerih so izvoljeni: Tom. Ogris v Drabunazah, Jož. Urank v Encljivasi, Jožef Plantov na Robežu, Flor. Žmave v Klančah za odbornike, ter Jožef Lužnik in Jurij Skocej za namestnike; v I. razredu, ki šteje s 4 častnimi občani 29 volilcev, je bilo oddanih 27 glasov in so sprejeli: Jan. Roter v Obrijah 27, Šimen Pegrin v Obrijah 17, Andrej Butej v Apačah 16, Jožef Boltej na Borovnici 15, Ign. Teyrowsky v Galiciji 9, Šim. Wutte v Obrijah 12, Edvard Thill v Mohličah 8 in Jurij Smrekar 3 glasove, — prvi 4 so torej izvoljeni. Namestnikom v I. razredu sta izvoljena Bošt. Trobej in Šimen Črnko s 15 glasovi. — Izid volitve pomeni lepo zmago Slovencev!

St. Jurij na Vinogradih. Marsikaj se je pri naši farni cerkvi v zadnjem času popravilo in napravilo. Leta 1894. je bila osnažena cerkev, in napravljene novi stoli, potem je pred par leti Jarnova mati na Blatu kupila lep plašč za popoldansko službo božjo. Prejšnji kolar, Majerič, je zadel v loteriji in podaril cerkvi lepi mašni plašč. Lansko leto je naročil grof Kristalnik v Svincu, katerega sorodniki počivajo v šentjurski spodnji cerkvi (kripti), dragoceno novo večno luč. Prokežev gostilničar, krojaški mojster Franc Dreier, je letos napravil in podaril za prižnico prav lepo preprogo, Šimenov oče v Borovcu, katerega žena z veliko gorečnostjo oskrbuje cerkvene rože in cvetlice, pa nam je kupil dragocen okvir za neko Marijino podobo. Visela je ta podoba prej zadi za prižnico vsa oprášena. Pa pride nekega dné iz Maribora akademični slikar g. J. Dekleva, nas opozori na sila umetnostno Marijino podobo, jo vzame seboj in jo v kratkem času prav lepo očedi in popravi. Marijina podoba v dragocenem lepem okviru je v resnici lepa in pravi kras naše cerkve. Stara bode do 300

let in je po sodbi mož, ki se spoznajo, vredna več sto goldinarjev. Najbrže je visela kedaj v kaki grajščini, katerih je bilo nekdanj več v naši bližini, in jo je podaril grajščak naši cerkvi. Prilicno si pridite pogledat šentjursko dragoceno Marijino podobo, a zraven si oglejte tudi naš lepi tabernakelj, ki je bil pred kratkem popravljen in prenovljen. Popravil ga je prav okusno in po ceni Jakob Guzelj, pozlatar v Volšbergu. Poštenega mojstra domačina prav toplo priporočamo. Farani imajo veliko veselje in zato se niso preveč branili, če tudi so morali nekoliko globlje segniti v žep. Gospod urednik in dragi bralci „Mira“, če vam je morda znan kdo, ki ima srečo v loteriji, recite mu, da ga mi prosimo, naj stavi vseh pet števil „ekstrata“ in če kaj zadene, naj se pri svojem dobičku spomni Šentjuranov. Zakaj pa? No, da si prihodnje leto popravimo naš zvonik, si prenovimo glavni altar in altar sv. Ane in potem bi še radi v red spravili cerkvice sv. Lamberta vrh prijaznega hriba nad razvalinami važenberškega grada. Bomo že molili zanj. Če pa bi nam nihče ne pomagal, si bomo pomagali sami in ljubi Bog nas tudi ne bode zapustil.

Globasnica. (Izobraževalno društvo.) Vročinska bolezen, ki razsaja v Globasnici že od 1. sušca in še sedaj vedno gospoduje, prinesla je mnogim družinam veliko britkih in žalostnih ur. Najhuje pa je bil zadet od „tifusa“ slovenski živelj v našem kraju, kajti vsako zborovanje, vsako igro so prepovedali zaradi „tifusa“. Tako smo letos bili prisiljeni molčati; toda z nastopom novega leta hočemo z našim novoustanovljenim društvom pokazati, da še živimo in da nam v resnici leži na srcu blagor dragih nam slovenskih bratov. Omiliti pa hočemo s poukom in predstavljanjem lepih gledaliških iger tudi srca sedaj sovražnih nam sosedov domačinov, da zapustijo nasproti tabor in se povrnejo v naročje svoje slovenske matere, katerej so zapeljani obrnili pred par letmi hrbet. Iger imamo že več pripravljenih, oder tudi že stoji, samo bolezen nas naj še zapusti in takoj bode vabil drage rodoljube „Mir“ k obilni udeležbi k igri, katero priredi katoliško slovensko izobraževalno društvo v Globasnici.

Kazaze. (Marijina družba.) Lepo cerkveno slovesnost smo obhajali dné 6. grudnia, ko smo ustanovili Marijino družbo za dekleta. Gospod dr. Jan. Arneje je vzprejel po dobro premišljenem cerkvenem govoru in ginljivem nagovoru 18 poštenih deklet. Kdor vé, kako važne so postale povsod Marijine družbe za vzbujanje verskega življenja, in vé tudi, koliko nevarnosti preti dandanes mladini, bo pripoznal, da so take družbe tudi nam potrebne kakor vsakdanji kruh. Le z združenimi močmi se more odgnati mogočen sovražnik naše mladine. Za našo faro stavimo na Marijino družbo veliko upanja. Skusili bomo združiti tudi poštene fante, in če je tako mladina naša, se nam ni bati prihodnosti. Saj se v mladosti človek odloči za dobro ali za hudo. Upamo, da našemu vzgledu sledijo še drugi kraji, kjer so okoliščine gotovo boljše od naših. Spridena mladina se odtuja tudi národnosti.

Iz spodnjih krajev. (Lov.) Dalje časa vidimo že vsako nedeljo in praznik, da se več celovških gg. lovcev pripelje z dopoldnevnim vlakom na železniško postajico Rekarjavas ter od tam napravljajo v okolico izlete, pri katerih streljajo divjačino. Tako je tudi prišla zadnje kvaterno nedeljo cela truma teh gospodov, da bi poskusili srečo z lovom. Da pa pošteno slovensko ljudstvo, kateremu še ni povsem zamrla vera, tega poseta ni bilo veselo, je čisto naravno. „Še na kvaterno nedeljo ne morejo izpustiti lova!“ „Modrejše bi bilo, da bi šli v cerkev k sv. maši, kot pa, da se po gozdih plazijo!“ Take in enake govornice smo slišali, ki pa dovolj pričajo, da se priprostemu kmečkemu ljudstvu ne dopade tako „nedeljsko veseljevanje“ novodobno omikanih gospodov. Da, resnico govori ljudstvo, ko te gospode tako sodi. Mi vemo in priznamo, da so ob delavnih kolikor toliko tudi vsak v svoji službi ter da nimajo morda preveč prostega časa: toda v nedeljah, vsako nedeljo in še na kvaterno nedeljo se z lovom razveseljevati pa tudi ni lepo.

Črna. (Razno.) Novo šolo bodo, kakor se govori, napravili v Podpeci, in sicer kot podružnico tukajšnje šole. — Plajberska „uniija“ je kupila p. d. Lamprehtovo posestvo, na katerem bo postavila nove rudarske hiše in fužine.

Bela pri Železni Kapli. (Šulferajnska predrznost.) Pred tednom dnij poslal je nemški „šulferajn“ iz Dunaja v svoji znani predrznosti celo na slovensko posojilnico v Beli sledečo nesramno beračijo, katero objavljamo v celi brezstidni nagoti: „Častiti predsednik! Z neomajano besnostjo divja boj na naših jezikovnih mejah. Litava in Moravska Bjela sta padli na severu, Pfaten in St. Ilj na jugu, in to še vedno niso naše zadnje narodnostne izgube (!). Naši nasprotniki se imajo zahvaliti za svoje uspehe v prvi vrsti požrtvovalnosti svojih hranilnic in posojilnic, katere prispevajo velike svôte za narodnostne boje. Prav za prav je

za našo veliko, bogato nemško ljudstvo le poniževalno dejstvo, da naši nasprotniki: Češko šolsko društvo, slovenska družba sv. Mohorja (!?) in italijanska „lega nazionale“ naberejo trikrat toliko denarja, kakor nemški „šulferajn“. Ali se je torej pri takih razmerah čuditi, če v tem neednakem boju vedno in vedno podležemo, če se nemške občine druga za drugo gubijo? V svesti smo si torej, da zastopamo pravično stvar, ako se v imenu tisoč in tisoč „stiskanih bratcev“ obrnemo s prisrčno prošnjo na nemške posojilnice in hranilnice: „Bratje, omogočite nam z izdatnimi darovi odbiti naval čeških, slovenskih (windischen!), poljskih in italijanskih sovragov, pomagajte nam postaviti okope, ki bodo branili naša nemška tla. S tem storite blagi čin narodnostne ljubezni do bližnjega, saj se obrne ves denar, ki ga nabere nemški „šulferajn“ le v prid „ubogih nemških bratcev“; s tem podpirate dobro stvar tudi v gospodarskem oziru; zakaj z vsakim selom, z vsakim mestom, ki postane plen naših nasprotnikov, se izgube tudi odjemalci za nemško blago, se izgubi kraj, kjer bi si lahko enkrat naši sinovi kot delavci, uradniki ali učitelje služili svoj kruh. S tem pa izpolnjujete tudi visoko npravstveno nalogo, zakaj naša najsvetejša dolžnost je, podedovano nemško posest tudi nemštvu ohraniti! Z nemškim pozdravom podaja roko nemški „šulferajn“: Predsednik: Dr. Weitlof m. p.; blagajnik: Justin Ludwig m. p.; tajnik: Wolfhardt m. p. — Komentarja ali razlage ni treba k tej „odkritosrčni“ beračiji, ki roti in mobilizuje vse, „kar leze in gre“ zoper našo slovensko zemljo, ki je bila od pamti veeka slovenska. S takimi zgodovinskimi in dejanskimi neresnicami se „farba“ in slepi nemško ljudstvo ter ščuva in poganja v boj zoper uboge Slovence. Gospoda pri vladi, kdo ščuva?

Zabnice. (Velik dar.) Naš spoštovani gospod dekan Šimen Incko je daroval za uboge v Zabnicah 1000 kron, katera svóta se naloži, obresti pa cerkveno predstojništvo vsako leto razdeli med uboge. Blagemu darovatelju tisočera hvala!

Novičar.

Na Koroškem.

Pozor na občinske volitve! Lepih zmag smo si Slovenci že pridobili pri sedanjih občinskih volitvah. S ponosom gledamo na Grebinj, St. Peter nad Velikovcem, Galicijo, Rikarjovas Globasnico, St. Štefan ob Zili! Slovenci, storite tudi po drugih občinah vsepovsodi svojo dolžnost! Vsi na volišče! Delajte složno in odločno! Ne zamudite čas reklamacij, pazite na čas, ko lahko še vložite ugovore!

Občinske volitve v Globasnici so se vršile dné 21. decembra. Slovenci so z naporom zmagali v vseh treh razredih. Nemčurji so nastopili z vso silo in surovostjo ter rabili vse pripomočke, da zmagajo. V tretjem razredu so dobili našinci po 92, nasprotniki po 71 glasov, v drugem razredu našinci 29, nasprotniki 19, v prvem razredu naši 15, nasprotniki 13 glasov. Obširnejše poročilo sledi.

St. Štefan ob Zili je volil dné 19. decembra svoj občinski odbor in so Slovenci zmagali na celi črti v vseh treh razredih. Slava volilcem!

V Žitarivasi je bila občinska volitev dné 15. t. m. V liberalnih listih je veliko veselje, ker so se nasprotniki še obdržali na krmilu, to pa le vsled tega, ker se od slovenske strani za volitev takorekoč ničesar storilo ni! Nasprotni listi kričé „ostrastni agitaciji“ od slovenske strani. To je naravnost izmišljeno, ker se hočejo gospoda sama pohvaliti, češ, da so „častno“ zmagali. Vkljub temu morajo sami poročati, da so izvoljeni tudi štirje slovenski odborniki, dva pa sta zanje „nezanesljiva“. Začetek je storjen, — čez tri leta pa se zopet vidimo!

Božičnica „Národne šole“ v St. Rupertu ob Velikovcu se je dné 16. dec. vršila ob ogromni udeležbi nad vse sijajno. Obširneje poročilo sledi prihodnjič.

Osebné novíce. Deželne vlade koncipist A. Fitl v Šmohoru je imenovan za okrajnega komisarja. — Za kanclista pri okrajnem sodišču v Podkloštru je imenovan orožnik K. Stallnig iz Trga. — Za državnoopravdnega „funkcionarja“ v Podkloštru je imenovan tamošnji nadučitelj (!) Josip Socher.

Priloga. Današnji številki je priložen list kranjske kmetijske družbe „Kmetovalce“, na katerega s tem še posebej opozarjamo svoje čitatelje.

Orožniki. Na Koroškem je vkup 292 orožnikov (žandarjev) in 83 orožniških postaj. Z novim letom se ustanové orožniške postaje v Djekšah, Žrelcu in Ukvah.

Drobiž. Deželna vlada svari pred izseljevanjem v Mehiko, kamor agentje vabijo delavce. — Svinjska kuga se je zopet pojavila v važenberški občini. — Celovško mesto je imelo l. 1902. za 96.850 K več izdatkov kakor dohodkov. Proračun

za l. 1903. kaže 596.409 K potrebščin. — Društvo hišnih gospodarjev so osnovali v Celovcu. — V Medah pri Šmohoru je utonil 75letni preužitkar Jak. Strempl. Ko se je po noči pijan vračal domu je padel v Belo in se tako ponesrečil. — Do 10. januarja je razpisano mesto babice v Dobrlivasi. — V snegu zažulil se je v Podgorjah pri Bekštanju 46letni hlapec Fr. Treznik. Bil je božjasten. — Na šoli v Suhi pri Pliberku je razpisano mesto učitelja do dne 25. januarja.

Po slovenskih deželah.

Umrli je dne 15. decembra v ljubljanskem „Leonišču“ preč. g. Matej Slekovec, kn. šk. konz. svetnik lavantinski, znan slovenski pisatelj in zgodovinar. Novoustanovljeno zgodovinsko društvo v Mariboru je izgubilo z njim svojega predsednika, ki je največ pripomogel, da se je moglo ustanoviti. Bil je blag, občeprijatelj, in slovenski narod občaluje v njem zvestega sina, ki je vedno gorel za njegov procvit. Slava njegovemu spominu! — V Jaršah pri Mengšu je umrla gospa Marija Majdič, stara 75 let. Bila je mati znanih veletržcev, bratov Majdič.

„Dobrega dolenjca“ — kdor bi ga rad kupil, naj se obrne na g. kaplana Fr. Vrhovca v Leskovecu pri Krškem. Kdor misli sam priti vino kupovat, naj mu par dni prej sporoči, s katerim vlakom pride in koliko vina misli kupiti. Kdor pa ne misli sam priti, naj sporoči, kakšnega vina bi rad: belo, črno ali rdeče, po kakšni ceni in koliko. Cene so 17 do 20 kr. liter. Preden se sklone kupčija, se vsakemu prej pošlje vzorec, če je s tem vinom zadovoljen ali ne.

Nekaj za Kneippovce. Naš rojak, g. Okič, ki vodi sedaj Kneippovo zdravilišče v Krapini, namerava z novim letom izdajati list „Kneippovec“ v šesterih jezikih: v slovenščini, hrvaščini, češčini, poljščini, nemščini in madjarščini. Hrvaške izdaje nam je že došla l. številka z naslovom: „Knajpovac, časopis za njegovanje zdravlja i uputu lječenja po Kneippovom sustavu te pouku i zabavu“.

Križem sveta.

Skupni proračun za leto 1904. izkazuje potrebsčine 374.975.389 K in pokritja 6.965.471 K. torej skupno neto potrebsčine 368.009.918 K., torej več nego lani za 1.957.546 K. Izredna potrebsčina za vojaške čete v okupacijskih deželah znaša 7.563.000 K., pokritje 80.000 K. Za nove topove zahteva vojni minister 15 milijonov kron.

Gospodarske stvari.

Kako je s špehom treba ravnati, da ne postane žaltav. Okajeni kos špeha, katerega hočemo spraviti, izplakujemo toliko časa v vodi, dokler popolnoma ne izgine sol, ki se ni še raztopila; potem špeh obesimo tako, da bode visel prosto v suhem prostoru. Tak špeh se bode v osmih dneh potrdil in bode kristalizoval. Nikar pa ne ovijajmo špeha s papirjem, kajti papir zabranjuje vlažnost ter ovira kristalizovanje.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Loterijske številke od 19. decembra 1903.

Gradec	83	63	44	22	1
Dunaj	9	83	57	34	8

NAZNANILA.

Prodá se lepa kmetija,

ki obsega 36 oralov, 332 □ sežnjev svetá; med tem je čez 24 oralov gozda, z enonadstropno hišo, gospodarskim poslopjem, obokan hlev, vsa poslopja v dobrem stanu, polje dobro obdelano, na lepem kraju blizu deželne ceste. 3/4 ure od Vetrinja v občini Hodiše. Več pové Mat. Prosekar, posestnik v Kotmarivasi, pošta Kotmaravas na Koroškem.

Naznanilo.

Zaradi občinskih volitev v Vernbergu uraduje hranilnica in posojilnica Kleče namesto v nedeljo dne 27. že v soboto dne 26. decembra od 1. do 6. ure popoldne. Načelstvo.

BRUSNICE (Preiselbeeren) zelo fine, s sladkorjem vkuhane, izvrstnega okusa, pošiljatev s 5 kg 6 K 40 v. — Pravi naravni malinov sok, gosto s sladkorjem vkuhan, 5 kg samo 7 K. — Kompoti (vkuhe) za polnjenje krofov in družega peciva itd.; marelični, jagodov, ribezljivi in malinov kompot, se pošiljajo v elegantnih pločevinastih loncih, 4 kg netto, ali več vrst na željo v enem zabojčku za 7 K proti povzetju ali če se denar pošlje naprej. — Za obilo naročbo se priporoča Bohumil Beneš, Police n. Metuji. (Češko.)

Zahvala in priporočilo.

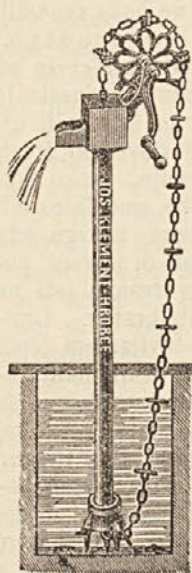
Jaz podpisana Marija Pak p. d. Krznarica na Plešivcu, občina Kotmaravas, se s tem v imenu svojih nedoletnih otrok zahvaljujem slavni banki „Slaviji“ v Pragi najtopeje, da je pogorelo gospodarsko poslopje v najkrajšem času cenila in tudi zavarovalnino po svojem tukajšnjem zastopniku, g. Mat. Prosekarju, v mojo popolno zadovoljnost točno in v najkrajšem času izplačala.

Prijetna dolžnost mi je tedaj, da morem slovensko zavarovalnico banko „Slavijo“ v Pragi vsakomur prav toplo priporočati.

Ne morem pa priporočati zavarovalnice „Franco Hongroise“ v Gradcu, katera mi je na pri njej zavarovane krmi kar 1200 kron odtegnila, čeravno mi je vsa krma z gospodarskim orodjem popolnoma zgorela, in sem bila zdaj primorana težbenim potom proti tej zavarovalnici nastopiti.

Na Plešivcu, dne 15. decembra 1902.

Marija Pak.

Klement-ova sesalka z verigo

Je najboljša sesalka svetá.

Nepresežena za gnojnico, stranišča, mesnice itd.

Nad 7000 komadov v uporabi.

Vsled velikega uspeha in trpežnosti prekosi vse navadne sesalke, naj so patentovane ali ne.

To sesalko z verigo oddajam v vseh dolžinah do 7 metrov, s 70, 82, 100 mm široko cevjo, na 6tedensko poskušnjo, in jo vzamem, ako ne ugaja, po preteku tega časa brez vsake odškodnine na moje stroške nazaj.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Jos. Klement

tovarna za stroje

Hrobeč-Rovdnica (Hrobeč-Raudnitz), Češka.

Sposobni zastopniki z visoko provizijo se iščejo.

Ravnokar je izšla Družinska pratika

za leto 1904.

„Družinska pratika“ za leto 1904.

s krasno barveno sliko: Sveta družina na ovitku, je najlepša izmed vseh slovenskih pratik. Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo ličnih slik. — Cena posameznim komadom 24 vinarjev. Odjemalci na debelo dobé jo mnogo ceneje pri naslednjih trdkrah v Ljubljani: Auer-Korenčan, J. Kordik, A. Krisper, H. Ničman in V. Petričič.

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, v Istri in na Goriškem.

Kaj je novega?

Kdor hoče zvedeti najnovejše svetovne in domače vesti, naj čita tržaški dnevnik

„Edinost“

ki izhaja od 15. novembra 1903 naprej ob 5. uri zjutraj.

„Edinost“ je edini slovenski dnevnik na slovenskem jugu, ki izhaja zjutraj in po 7krat na teden (tedaj tudi ob nedeljah in praznikih).

„Edinost“ prinaša zanimive novice iz tujih in domačih krajev.

„Edinost“ prinaša v podlistku izvirne romane ali prevode slovenskih in drugorodnih romanopiscev.

„Edinost“ prinaša najnovejše zanesljive trgovinske vesti in borzne sklepe o valutah, efektih, kolonijalih in žitih.

„Edinost“ se razpošilja s prvimi jutranjimi vlaki iz Trsta ter jo sprejmejo naročniki po vseh slovenskih krajih isti dan ko izide, tako n. pr. v Ljubljani in Pulji in na Reki opoldne, v Gorici ob 9. uri zjutraj, v St. Petru pred deseto uro zjutraj, v Celju ob 2. uri popoldne, v Novemestu ob 4. uri popoldne itd.

„Edinost“ stoji na strogo narodnem stališču, se ne bode vtikala v strankarske boje ter se bode kolikor mogoče izogibala osebnostim.

„Edinost“

stane na leto pošiljana po pošti 12 gld. (24 kron), pol leta 6 gld. (12 kron), 3 mesece 3 gld. (9 kron).

Pozor! Na zahtev se pošilja list 7 dni brezplačno na ogled!

Naslov: Uprava „Edinosti“, Trst.

Cena vžigalic:

1 orig. zaboj s 500 zavitki (normal) K. 48.— franko Ljubljana, 2% popusta.

1 orig. zaboj s 500 zav. (Flaming) K. 52.— franko Ljubljana, 2% popusta.

Kdor ljubi dobro čašico čaja, zahtevaj povsod najfinejši in najboljši čaj sveta

INDRA TEA

Napravljen iz najfinejših čajev Kitajskega, Indije in Cejlona. Pristno le v izvornih zavojih. Zaloge razvidne iz lepakov.

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „AGRIKOLA“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperie izdeluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.

Ilustrovani ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupei se sprejmejo. — Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.